

ՔԱՆԱԿԱՆ ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ ԵՒ ԱՌԱՅՐԱԿԱՆ

Այս օրագրութեան ուղիքը կը բարեհաճի կրնայ անորոշող ժողովրդի Երազմունքն ունենալով ինքնա ճարտար կանխիկ հատուցանելով մեկ տարեկան գինը 123 դրամէն : Ի պայման պայմանի չոր խոնջ Այս օրագրութեան Երազմունքն ունենալով ինքնա ճարտար կանխիկ հատուցանելով մեկ տարեկան գինը 123 դրամէն : Ի պայման պայմանի չոր խոնջ Այս օրագրութեան Երազմունքն ունենալով ինքնա ճարտար կանխիկ հատուցանելով մեկ տարեկան գինը 123 դրամէն : Ի պայման պայմանի չոր խոնջ

Չեղի օրագրութեան Երազմունքն ունենալով ինքնա ճարտար կանխիկ հատուցանելով մեկ տարեկան գինը 123 դրամէն : Ի պայման պայմանի չոր խոնջ Այս օրագրութեան Երազմունքն ունենալով ինքնա ճարտար կանխիկ հատուցանելով մեկ տարեկան գինը 123 դրամէն : Ի պայման պայմանի չոր խոնջ

ՆԱԽԲԵՐՆԵՐ

Իշխման 3 Սեպտեմբեր :

Այս օրագրութեան ուղիքը կը բարեհաճի կրնայ անորոշող ժողովրդի Երազմունքն ունենալով ինքնա ճարտար կանխիկ հատուցանելով մեկ տարեկան գինը 123 դրամէն : Ի պայման պայմանի չոր խոնջ Այս օրագրութեան Երազմունքն ունենալով ինքնա ճարտար կանխիկ հատուցանելով մեկ տարեկան գինը 123 դրամէն : Ի պայման պայմանի չոր խոնջ

անձը կը հոգաս ու աղիկը ընտելան կը ցանկանա : Եւ արի երկար տեսութիւններու պատճառով ձեռք վերադառնալը կը դժուարանայ և այս յայտն ալ անշուշտ երևակայութեան խաղով չէ , որովհետեւ անոր հաստատութիւնը արդէն փորձով ալ տեսայ :

Եւ արի երկար տեսութիւններու պատճառով ձեռք վերադառնալը կը դժուարանայ և այս յայտն ալ անշուշտ երևակայութեան խաղով չէ , որովհետեւ անոր հաստատութիւնը արդէն փորձով ալ տեսայ : Եւ արի երկար տեսութիւններու պատճառով ձեռք վերադառնալը կը դժուարանայ և այս յայտն ալ անշուշտ երևակայութեան խաղով չէ , որովհետեւ անոր հաստատութիւնը արդէն փորձով ալ տեսայ :

չափ շատ ու արագի գործերը ընտելան կը ցանկանա : Եւ արի երկար տեսութիւններու պատճառով ձեռք վերադառնալը կը դժուարանայ և այս յայտն ալ անշուշտ երևակայութեան խաղով չէ , որովհետեւ անոր հաստատութիւնը արդէն փորձով ալ տեսայ :

Եւ արի երկար տեսութիւններու պատճառով ձեռք վերադառնալը կը դժուարանայ և այս յայտն ալ անշուշտ երևակայութեան խաղով չէ , որովհետեւ անոր հաստատութիւնը արդէն փորձով ալ տեսայ :

Այս օրագրութեան ուղիքը կը բարեհաճի կրնայ անորոշող ժողովրդի Երազմունքն ունենալով ինքնա ճարտար կանխիկ հատուցանելով մեկ տարեկան գինը 123 դրամէն : Ի պայման պայմանի չոր խոնջ Այս օրագրութեան Երազմունքն ունենալով ինքնա ճարտար կանխիկ հատուցանելով մեկ տարեկան գինը 123 դրամէն : Ի պայման պայմանի չոր խոնջ

անձը կը հոգաս ու աղիկը ընտելան կը ցանկանա : Եւ արի երկար տեսութիւններու պատճառով ձեռք վերադառնալը կը դժուարանայ և այս յայտն ալ անշուշտ երևակայութեան խաղով չէ , որովհետեւ անոր հաստատութիւնը արդէն փորձով ալ տեսայ :

չափ շատ ու արագի գործերը ընտելան կը ցանկանա : Եւ արի երկար տեսութիւններու պատճառով ձեռք վերադառնալը կը դժուարանայ և այս յայտն ալ անշուշտ երևակայութեան խաղով չէ , որովհետեւ անոր հաստատութիւնը արդէն փորձով ալ տեսայ :

ՔԱՆԱԿԱՆ ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ ԵՒ ԱՌԱՅՐԱԿԱՆ

Հայրենասեր մարդու մը կտակը :
Հանուն Լատուծոյ , ամեն :

1. Երանութեամբ և նենգութեամբ լցուած դատարանը մէջ , կը դառնայ չափ խառն և գերին կը լցայ : 2. Բարեկամութեան հաստատութիւնը և միտքը քարեկաններու վրայ ընկնելով , ընտանեկան անգամ ինչպէս քարեկանութիւն տեսան , մեկեւոր թէժ առնել ուղիք , զանի արհամարհելն ուրիշ ան չէի ընել : 3. Կրնա՞ ինքը ընելիս պէս սիրելի , զաւակներու խնամքն ալ տալ եղածը պակաս չբի . ընտանեկան արդիւնք մարդկութիւնը յարգելի : 4. Սիրտը ինչպէս մեծաւոր եղողներուն վրայ նշան անարդեցի , և առաքելութիւնը լինումին ան վրայ յարգելի : 5. Ունեցածներու շատցնելու հոգ չընելով , ինչպէս չի կորսնցնելու աշխատեցայ : 6. Որ բանն որ ուրիշներուն ինչի ընելը չէի ունի , ոչ եւ ուրիշներուն ընել և ոչ ալ ընելին ունի :

7. Որչափ որ անհրաժեշտութեամբ և ուրիշին ծանօթութիւն տալով ձեռք դադար ըստեր կար , բոլորն ալ ցած շահասիրութիւն համարելով՝ անարդեցի : 8. Բազմութեան և ցածութեան խնամքն ընելով , զանոնք մանուսնդ արդարութեան և կրօնի պաշտօններուն վրայ տեսնելի , կը նայուի : 9. Երանութեան սկսող պատանեկութեան ժամանակ , երկուստեք առնելով՝ ծերութիւնը կը սիրելի : 10. Բոլոր սէրս Հայրենասէր վրայ էր : 11. Բնականութեան կեանքը՝ ի ինչ պատուով և պաշտօններով , փառքն վեր սեպելով , ուրիշներուն վրայ ինչպէս աւելի՞ զանոնք լուսաւորելի սիրելի : 12. Բնականութեան կեանք վարելով՝ ամենին քաղցր դաւանանքս՝ հասարակաց օրումն էր . ամեն օգուտը ունոր սկսելի , ամենին իմ՝ անպահանջ շահ անորիկն չի զատելի : 13. Բնականութեան և քարեկանութեան ծանցի , բայց միշտ գիւրդին՝ քաղցր և սովորական ճամբանքն էր : 14. Ինչպէս շատ քարեկանութիւն իմ խորհածիս

հաւատարմ կրնան խորհել , բայց ինչի խաղաղութիւնը ինչ պայմանաւ կը լցայ ընտելան , միշտ պատեւարաւորութեան փորձութիւններն աղիկ կը կրնա : 15. Երբ որ կրօնին սուրբ անունը՝ կը նայէի որ փառասէր ազա՞ և լուրագործ մարդոց միջոցմբն է եղեր՝ իրենց ցած կիրքերը առաջ տանելու համար , մեծ ցաւ կը լցար սրտիս : 16. Զին բաներուն շատ յարգ և պատիւ ունենալով՝ ամենին նորոգութեամբն չի կապուեցայ , և ուսմանը ներքին անպատեւար և մի միայն հոգեկան էր : 17. Լատուծոյ ընտելան վրայ , ունայն խնդիրներ և խնամակ վիճաբանութիւններ ընելին միշտ վախոյց և լեւ ինչպիսի : 18. Գործովս հոգեկանը՝ որ մարդս իմ նորոգութեան հասնելու համար , նենգութիւն՝ խորամանկութիւն և հոգեկան մտաւորութեան համարձակութիւնով , անպատեւար և խոհեմութեամբ լուսաւորելու համարձակութիւնով , անպատեւար և խոհեմութեամբ կը հասնի : 19. Խորհելու արուեստը՝ քով խոսելու արուեստէն փեր ընելի : 20. Բնականութեան երջանիկ սրտիս , աղքատ կամ բաւականութեամբ համար անցուցած օրերս կը ան :

Եւ իւրեանց ընդ թեպէս գիւրդին բան է, բայց շատ դժուար արուեստմունք է: Մենք քննիչ տեղի հանգիստացողները՝ շատ անգամ իրենց պղտիկ հանձարներն չի ծանցողներն են, և ընդհանրապէս՝ ծշմաբիւտ քննիչները՝ երկան խեղճի տէրերն են, որոնք շատ դժուարապէս են:

Աստուծոյ քննիչ և զոյգը՝ պէտք է որ կիրքի ախորժակ, խելք, դատում, անբաւ հմտութիւն ունենայ, շատ բան կարգացած ըլլայ, ու Լոբիտիդեանի պէս ալ անկողմնականութիւններ ունենայ, բայց խելացիին մէկուն ըսածին պէս, թէ որ այսչափ հորեւոր հանդամանքները մէկ տեղ ունեցող, աշխարհի մէջ քսան քննիչ գտնուի չէ՝ փիլիսոփայական քարն ալ կը գտնուի:

Եւս տեսակ նոր քննիչներուն վրայ ցաւելն ուրիշ բան չենք կրնար ընել, վասն զի յանցանքները իրենց չէ, խորունկ կարգացող ըլլալին է, որ դատեալ թէ սատարան ալ հետեւին հակառակ է ինկեր ու ամեն մէկուն իրենց դատարանին աշխատութեան սիւսիւնը: Համար, մէկ մէկ կատ կերպ զբօսանք կը թեւադրէ, զոր օրինակ:

Աստուծոյ կառավարութեան հոգին քիւրք հանգչելու համար կը գիտնայ: Սենեքայ ալ մագով շատ աշխատողներուն այս դեղը կը խորատէր: Սոկրատ և Հենրիկոս իրենց տղոցը հետ կը խաղային: Իտէքսպարահէ ակնոցին ճամբը կը մաքրէր: Պառլիւս առաւելանց կարգացող՝ իրիկուան ալ պարտիզպան կը լլար: Պալլաքը՝ սփոխելու համար հաց կուտէր: Ուստի թէ ու կրնայի կոմեր՝ բանաւորները նայելու համար մէկ կրպակէն մէկալը կը մագէին: Հիւնս, Պիլէս, ու մեծն Լոնտոն ալ փիլասոստութիւն կը կարգային: Սենեքը՝ իր կատուն իրեն մեծ զբօսանք է եղեր տեղի կը պարծէր: Սկիպիոն կը կարտէր: Ուրլիէզ Կարգինալի ալ պատերէ վար կը ցաթկեր: և այլն և այլն:

Եւսանկ ալ հիմայ մոր բանասերները սփոխելու համար ուրիշներուն ըրածը ու գրածը կը քննեն, ուստի պէտք է որ ասանկ մարդիկ մեզ անգամ իւրեանց ընելու զիջանին նէ ցափնք կամ վախճանք, հապա ինչպէս վերի մեծ մորդոց զբօսանքներուն վրայ կըսենք ու կը խնդանք, անոնցքինն վրայ ալ գտնէ ժպտիմք:

Տեղօգիւ թերթողը՝ իր ժամանակին քննիչները նկարագրելն ետեւ անոնց քննութենէն ապաւելու գեղն ալ կը սորվեցնէ: «Ի՞նչ որ քննողինը գրիչը՝ «գորբիկին իր մարմնով» սպին վրայ ծանրացածին «պէս» քաւ թերութիւններուդ վրայ ալ ծանրանայ:

21. Կերկայ շարիքէն աւելի տղաքայ շարիքներն ջախնալով, անստոյգ և երկբայեկ վիճակներ անհանգուրժեկ բան չի տեսայ:

22. Լամենէն յանդուգն մարդոց բերանը գոցելու և ամենէն չարագործներուն ձեռքը կապելու համար, օրինայ՝ իրաւանց՝ և արդարութեան վեհութենէն աւելի հզօր՝ աւելի զօրաւոր և աւելի ազդու բան չի տեսայ:

23. Ստանկէս ետեւ, որչափ ինչ պիտի թուիլու չէ, բոլորն ալ առանց բանմը դուրս առնելու՝ օրինաց հրամանին կը թողում:

24. Սիւյն այս կը ցանկամ, որ իմ ամենախիղի և ամենաուրբին կնոջմէս որչափ սէր տեսեր եմ նէ, առանց բաժնուելու բոլորն ալ զաւերներուս անցնի՝ անոր կրթութեանը նայի, անձերնուն և անոնց մտացածին համար պէտք եղած հոգը վրանին ունենայ:

25. Սրախ և հոգւոյն այս ծղրիտ պատկերը ինձ մէ կտըր եկողներուն կը նուիրեմ. անի՝ անկեղծութեամբ և համարձակութեամբ նկարուեցաւ, և որին սրտին մէջ այս յօժարութիւններէն կայ նէ, այս պատկերըս անոր չի գպիր:

Եւ Տեր և ողորմեալ ինձ:

«Նէ՛ գրիչին ծայրը իւղտե՛ս որ թերութիւններուդ վրայէն սահէ անցնի» կըսէ: Իւրեանց արամ մեն հիւանդ մէկ գեղով շարունար, առանկ ալ, գուր մարդահաճ կամ շահախնդիր չըլլալուդ ձեր քննիչներուն գրիչը չէր կրնար իւղտել, ուստի պէտք է որ արիարար համբերէք. մինչև որ գրիչին ինքիքէն ըմանայ:

Եւս այս անգամ իմ անձնական դրաղմունքէս պարապ ժամանակմը քաղելով՝ իմ ու Լոգասէր բարեկամներուս կողմէն հրամանոց գրեցի, որ բոլորովին ապահով ըլլալով՝ օրէ օր ձեր աղնահագի Ինկութեանդ բարի ջանքը կօխցունելու պատրաստ եմ: Եւս ալ ձեր ալ մեծ երջանկութիւն կը համարեմք մեզի՝ թէ որ ձեր այդ բարի գիտաւորութեան կաւարմանը մենք ալ գործակից գտնուեմք: Թեպէս մենք հիմայ ձեր առաքինական մարտին աստարեգէն հետեւ եմք, և միայն առաքինացունքը վարձատրելու համար, պատկը ձեռք ընիս սպասող լոկ հանդիսաւորներէն ենք. բայց աղաւտեցութեան չար ոգւոյն հետ արիարար կոտելնիդ ալ տեսնալով՝ անզայ ու անկերք ալ չենք կրնար կենալ. սիրտերնիս ու միտքերնիս ձեր վրայ է, ամեն մէկ շարժումնիդ մէջմէ կըստում կուտայ սիրտերնուս. և ինչպէս որ պատկերովն մէջ չի գրաւուողները գտնէ ձայններուն շարժումներովը իրենց քանքը վարելու՝ և ըրած յաղթութիւններնուն իրենք ալ հետեւանց օգնող սիւսիւն կուղեն, ասանկ ալ մենք ասան ասան պարապ գտած ժամանակներս մեր մանր մունր աշխատութիւններս ձեպ օգնելու կը ջանամք. . . . առ այժմ մեծ սիրտիդ տեսնանք:

Յարգութեան ձերում:

Ինկեզծ բարեկամ

Ն. Ս. Ղ.

Պոլսի ի 24 () գոստոս 1843

ԱՊՈՏԵՆԳԵՈՒՊՈՒԼԻՍ

25 () գոստոս:

() ամանեան խորհրդարանը դեռ միշտ Պարսկոյին խնդիրներուն վրայ միայն կը պարապի: Երկուշաբթի գործակալները Ն. Վուլը ժողովմը ըրին բարձրապատիւ գիտաբային նախագահութեամբ: Կրսեն թէ այս ժողովքին պատճառը նախորդեաց օրը կառավարութեան

կարինի իւր գործակալին առած նամակներն են եղեր: Կը հաստատեն թէ այս նամակները յոյ կուտան՝ որ այն դժուարութիւնները այս վէճի վերջ ըլլալուն մինչև հիմայ արգելք կը լայնի, աներեւոյթ ըլլալու վրայ են. և թէ այս գործը առանց ուշանալու յաջող վիճակիմը միջ մրտնալու է: Ետեանն ալ այս խորհուրդին մէջ զանազան կարգադրութիւններու ձեռք դարկալ այս վէճը շուտով լուծելու համար:

— Բանակին զօրապետները և բարձր պաշտօնատարները հրաւիրուեցան այսօր Կապիւսարի բանակիտը երթալու. բունտիկն հաւաք հաստատուած կարգադրութեանց և մանաւանդ վնասարական ծառայութեան տեսչուն վերաբերեալ կարգադրութեանց ընթերցման ներկա ըլլալու համար: Սի կարգադրութեան ետքը Լուկիւսարի և Վալիլ շիֆոլիի երկու բանակները անդերնին ելլալու են. և այն տեղի եղած զորքերը յետ դառնալու են իրենց երկիրը: Եւս արարողութիւնը մեծ պայծառութեամբ ըլլալու է, և ամեն մէկ բանակիտը մէկ մեծ կրթութեան հանդէսով սկսուելու է. քիչերը լուսաւորութիւն ըլլալու է այն տեղ և հրախաղութիւն: Կը հաստատեն թէ զօրքերը վաղուանէն սկսելու են ծանուցարհ ելլալու:

— Այլաքիսի բարձրապատիւ Պիպէքո ի խանը անցեալ ուրբաթ կէս օրէն ետքը Վանքի ընկերութեան Սերի փերմուլ շօղեմաւ հասաւ այս տեղ, և Լէնի գեղ իւր գործակալ Ն. Տ. Երիթարքոսին տունը իջաւ: Այլաքիսի իշխան ընտրուելուն և Մեծափա Երքային իւր հնազանդութիւնը և երախտագիտութիւնը մատուցանելու համար:

Եւս իշխանին համակէն քիւրք ետքը տարին գործոց պաշտօնատարին կազմեմք: Վրոսն պաշտօնատարներէն մէկը գնաց անոր դուստրը շնորհատրելու համար. և հիւանեալ օրը Լմբաճի ատենին պիտաւոր պաշտօնատարներէն մէկը նոյն պատիւը ըրու Վոխարքայի կողմանէ:

Այլաքի բարձրապատիւ Պիպէքոն արտաք գործոց պաշտօնատար Վիֆութ փաշային տեսութեան գնաց. և երեկ ալ Ն. Վուլը գնաւ Երթարքոսի փոխարքային, արտաքին գործ

Վաղղիացի ճանապարհորդմը:

Վաղղիացիք՝ շատ ժամանակէ ի վեր, ուրիշ երկիրներու մէջ անսովոր մտահոգութեամբ ծանապարհորդութիւն կընեն, զեմերին ու կեղեքէն, անաւորներ անոր հետ իրենց ըզուովը կը խօսին. և իրենց ըզուն ալ, իրաւ ամեն ազգ մանաւանդ պիտուն մարդիկ կը գործածեն կարծելով՝ իրր թէ ամեն մարդ Վաղղիարէն գիտցողի պէս բունած են, այս վտահոգութեան համար՝ շատ ատեն իրենց դեմերին ելլողներուն մէջ, շատ ծիծաղական գիւլածներ կը պատահի, ինչպէս որ մէկն ալ այս է:

Վարիցի երիտաւարդմը Լմաներգամ երթալու ատեն, զեմին Լեզբըր զեղեցիկ ամարանոց (զեղե տուն) մը, և անոր դուարձալի տեսքին վրայ զմայելով՝ որուն ըլլալը իմանալ ուղեց, անոր համար իր նաւին մէջ գտնուող Լոյնտայիին (Վիլեմէն) դառնալով՝ ոյն տունը որուն ըլլալը իր լեզուով հարցուց:

Իւրը որովհետեւ Լոյնտայիին Վաղղիարէն չէր հասկընար, այն ալ իր լեզուով պատասխան տուաւ: Իւր ան Կիլիկիա, այսինքն լիմ հասկընար ը

սած: Վարիցի երիտաւարդը իր հարցուցածին հասկընելն ամենէն կատկածմը անգամ չընելու Լոյնտայիին պատասխանը իրր թէ այն տունին օրըր անունն է հասկընաւ, և նորէն ընկերին դուր և լուս, «վայ պարեն Վանի—Փրսթան վայ», «տունը անորն է. իրաւ որ այն պարտը հիմայ» իր բնակարանէն շատ քոհ եղած պիտի ըլլայ, «ալ զեղեցիկ պարտեցն ալ գուարձալի, վարիցի» բարեկամներէս մէկն ալ զեպիւն Եղբըր գեղին ամարանոցմը ունի, բայց ասոր ոտքին չի կրնալ:

Վաղղիացի ասանկ և ասոր նման ուրիշ խօսքեր ըսաւ Լոյնտայի ընկերին, բայց այն մէկը հասկընաւ և ոչ ալ պատասխան տուաւ: Իւր Վաղղիացի ճանապարհորդը Լմաներգամ համարով նայեցաւ զեմին եղբըր զեղեցիկագէտ արիկ կոյնէր՝ որուն բոլորսփըրը շատմը սպասաւորներ կանգնած, և ամենքն ալ իրենց տիրուհոյն համար կրպակէին, իսկոյն այն տեղէն անցնողին կուն՝ «այս որուն կինն է հարցուց», բայց այն ալ ռազիկէն պէս՝ Իւր ան Կիլիկիա, այսինքն լիմ հասկընար ը

